

Bilder från världen

Pjäser om Kyrkans Utlandshjälp arbete ur barnens perspektiv

Innehåll

- 3** Global fostran via teater
- 4** Från bild till pjäs
- 5** Så här kan ni jobba med pjäserna
- 7** Att bli hörd
- 11** Efter jordbävningen
- 13** Hönorna
- 17** Alla kan gå i skola
- 20** Amfri Farms
- 24** Honung

Manuskript: Saija Hiltunen

Redigering: Juhana Malme och Sini Tyvi

Översättning: Michaela von Kügelgen

Ombrytning: Otto Koivunen/Escapade Graphics
2023

LNK/ Juha Kinanen och Joonas Hiltunen

Utbildning om globala frågor med hjälp av teater

Bilder från världen-pjäserna producerades ursprungligen till Polku-lägrret som ordnades sommaren 2023 då vi ville genomföra ett program som var gjort av barn för barn. Vi bläddrade igenom utbildningsmaterial om globala frågor för att finna inspiration. Som metod valde vi inkluderande teater. Vi blev ivriga över hur man med pjäser kan stärka både skådespelarnas och publikens förståelse för frågor om internationellt ansvar. Idén till pjäserna, som är sex stycken till antalet liksom antalet bilder, kom från en bildkub som hade gjorts för ett annat evenemang. Kuben möjliggjorde att också publiken kan inkluderas i föreställningen.

Vi bjöd in Saija Hiltunen som manusförfattare, eftersom hon känner till kyrkans verksamhetsmiljö. Vi visste också att hon i församlingens ungdomsarbete har erfarenhet av att skriva manus och regissera. Hyökyyvuoren lapsiteatteri ry genomförde pjäserna för Polku-lägrret. Det utomordentliga genomförandet och den goda respons vi fick på lägrret, övertygade oss om att det lönar sig att låta manusen få större spridning.

Vi hoppas att barn och unga runtom i Finland i och med det här materialet får uppleva inspirerande stunder kring teater och frågeställningar om internationellt ansvar!

Juhana Malme och Sini Tyvi
Kyrkans Utlandshjälp

Från bild till pjäs

Pjäserna Bilder från världen, som inspirerades av Kyrkans Utlandshjälps bildkub, var en intressant utmaning för mig som manusförfattare. Jag tackar Kyrkans Utlandshjälp för förtroendet.

Jag skrev ut bilderna och klistrade upp dem vid mitt skrivbord så att jag dagligen kunde titta på dem under skrivprocessen. Jag bekantade mig med KUH:s arbete och lät tankarna mogna. Till en början var det frustrerande eftersom den huvudsakliga barnkonsekvensen av nästan alla projekt var att barnen får gå i skola. Det kanske inte ett finländskt barn tycker är inspirerande nog att skådespela om i sex stycken pjäser.

För en del texter kom idén snabbt, andra var jag tvungen att tänka på längre och beakta skådespelarnas och den tilltänkta publikens ålder. Den begränsade scenografin och de snabba rollbytena satte också vissa ramar för texten.

Hawas berättelse var så gott som färdig från start. Hon behövde bara en intervjuare för att göra monologen mer dialoglik. Jag tyckte att Hawa förtjänade att få ordet, även om det betyder att det inte händer så mycket på scenen.

Hönsuppfödningen och honungsförsäljningen utvecklades rätt enkelt till texter. Amfri Farms var svårast, eftersom det knappt fanns någon information om odlingsverksamheten.

Det somaliska regionala rådet krävde allra mest kreativitet av mig. KUH:s påverkansarbete är arbete i de vuxnas värld. Slutligen kom jag på att komprimera temat till rättigheten att bli hörd i sin egen gemenskap. Att föra över det till barnens värld var sedan lättare.

Jordbävningen i Haiti skapade en annan sorts utmaning – hur ska vi prata till barn om styrkan och oförutsägbarheten i naturkatastrofer utan att det blir för skrämmande? Jag kom på att jag hade hört att man har byggt hus av skrot och valde att fokusera på att återvända hem.

Karaktärerna behövde också namn. Jag bläddrade igenom namn från olika länder och valde namn som passar bra att skriva och uttala i Finland. Antagligen uttalas namnen på ett annat sätt än jag tror, men kanske jag kan få det förlåtet.

Saija Hiltunen

Ungdomsarbetsledare, Espoonlahden seurakunta

Så här kan ni jobba med pjäserna

Teater gör det möjligt att utforska ett tema såsom internationellt ansvar på ett nytt sätt. Pjäserna erbjuder skådespelarna en metod att fördjupa sig i ämnet genom scener och roller. Det här sättet att närma sig tematiken kan också ge publiken nya insikter.

Vem är pjäserna skapade för och var kan de spelas?

Pjäserna passar alla åldrar, från barn till vuxna, men de är särskilt utformade för årskurserna 1-6.

Pjäserna kan spelas till exempel vid evenemang som är riktade till barn och familjer. De kan också användas i skriftskolornas kvällsprogram, framföras som en del av predikan eller vid kyrkkaffet de helger när kollekten tillfaller Kyrkans Utlandshjälp.

Skådespelare och regissör

Alla barn och unga som vill kan vara skådespelare. Det behövs 2-6 skådespelare för varje pjäs. Pjäserna kan också spelas var för sig.

Regissören kan vara en ung person eller en vuxen som är van vid att jobba med barn och unga. Att förverkliga pjäserna är ett bra tillfälle för en ny klubbaktivitet som bygger på att repetera och uppträda.

Det lönar sig också att samarbeta med lokala aktörer som erbjuder teateraktiviteter för barn.

Scenografi, kostym och rekvisita

Det räcker med att bilden som kopplas till pjäsen projiceras på en vägg/skärm bakom scenen. Bilderna kan laddas ner från kua.fi/materiaalipankki/kuusikuvaa.

Scenkläderna består främst av vanliga kläder. Skådespelarna bär enhetligt vita överdelar och svarta underdelar. Huvudrollsinnehavaren eller någon annan karaktär kan accentueras med kläder i någon annan färg eller med accessoarer.

Den rekvisita som används i pjäserna hittas lätt i de flesta hem. De föremål som behövs anges i samband med varje pjäs.

Att berätta om KUH:s arbete i samband med pjäserna

Före varje pjäs berättar en av skådespelarna pjäsens namn och tema. Efter pjäsen kan antingen en av skådespelarna eller någon annan på förhand vidtalad person berätta om hur KUH arbetar för att främja pjäsens tema, såsom att främja utbildning i Somalia eller att arbeta för fred och utkomst i Kenya. Sammanfattningar av texterna finns också tillgängliga i bildmaterialet som används som scenografi och kan projiceras på scenen till exempel när man förbereder sig för nästa pjäs.

I slutet av föreställningen kan publiken välja att stödja KUH:s arbete genom att följa donationsanvisningarna på den sista bilden i bildspelet.

Inkludera publiken

För att inkludera publiken under föreställningen kan man använda bilder från pjäserna för att ge publiken möjlighet att välja vilken pjäs som ska spelas härnäst. Den här typen av inkludering passar bäst för barn och familjer.

Det finns tre alternativa sätt att involvera publiken: bildkuber, pussel och gissningskort. Det material som behövs för att genomföra detta finns på kua.fi/materiaalipankki/kuusikuvaa.

Pjäserna kan också spelas utan att publiken deltar. I så fall kan regissören och skådespelarna själva bestämma vilka pjäser som ska spelas och i vilken ordning.

Bildkuberna

Skriv ut och klistra ihop fyra olika bildkuber. Det lönar sig att skriva ut kuberna på lite kraftigare A3-papper eller att limma utskriften på kartong för att göra kuberna mer hållbara. Vänd på kuberna för att skapa de bilder som hör ihop med pjäserna.

Du kan involvera publiken genom att till exempel bjuda in ett par åskådare åt gången att sätta ihop bilden för nästa pjäs. När kuberna har bildat en sammanhängande bild visas bilden för publiken genom att projiceras på väggen.

Pussel

Skriv ut pusselversionen av pjäsbilderna och klipp isär bitarna. Om du vill att pusselbitarna ska vara mer hållbara kan du skriva ut dem på lite kraftigare A3-papper eller limma fast dem på kartong.

Precis som med bildkuberna kan du involvera publiken genom att bjuda in ett par åskådare att hitta rätt bland alla pusselbitar och pussla en bild i taget. När pusslet är klart visas bilden för publiken genom att projiceras på väggen – och nästa pjäs är redo att spelas.

Gissningskort

Gissningskortet fungerar bra i situationer där publiken sitter till bords (till exempel vid kyrkkaffe) eller om du inte vill att publiken måste ta sig upp till scenen.

Gissningskortet kan skrivas ut på vanligt papper, till exempel A5-format, och delas ut antingen vid borden eller till några personer i publiken. Bilderna på korten har ramar i olika färger. Regissören/en vuxen kan till exempel be den person i publiken vars kort har röda kanter att beskriva bilden på kortet. Skådespelarna ska sedan försöka gissa vilken bild det är utgående från beskrivningen. När de gissar rätt projiceras bilden på väggen bakom scenen så att hela publiken ser bilden. Den till bilden relaterade pjäsen kan börja.

Att bli hörd

Det lokala beslutsfattandet och stärkandet av kvinnornas delaktighet i Somalia

Roller: Barn 1, Barn 2, Barn 3, Jemila

Rekvisita: bord, papper eller kartong, pennor, Lego Duplo och/eller byggklossar i trä

Kyrkans Utlandshjälp har arbetat för fred i Somalia sedan 2008. Under de senaste åren har KUH stött den nationella försoningsprocessen samt uppbyggnaden av lokala och centrala myndigheter i Somalia. KUH främjar de ungas och kvinnornas deltagande i fredsbygget. Arbetet har lett till att kvinnor i högre grad än förut deltar i beslutsfattande organ och i fredsarbetet.

På bilden medlemmar i södra Galkayos regionala råd. Fem platser i rådet är öronmärkta för kvinnor.

I början av pjäsen berättar en av skådespelarna pjäsens namn och tema

Skådespelare Att bli hörd. Det lokala beslutsfattandet och stärkandet av kvinnornas delaktighet i Somalia.

1:A SCENEN

En grupp barn leker en lek där de är spioner/detektiver/tjuv och polis. De är ivriga över att komma överens om reglerna.

Barn 1 Sen sku detektiverna alltid få ett liv till så att dom int dör av första skottet.

Barn 2 Men de e ju orättvist.

Barn 3 Int träffar tjuvarna alltid i filmerna heller o detektiverna kan ju smita iväg.

Barn 1 Dessutom finns de fler tjuvar än detektiver.

Jemila Tänk om tjuvarna sku gömma ett byte o detektiverna vinner om dom hittar de?

Barn 2 Men hur kan tjuvarna veta om nån ren har träffat detektiverna? Om jag e tjuv o skjuter får ju detektiverna syn på mej.

Barn 1 EXAKT! Varför ska vi ens skjuta då. Om tjuvarna int får skjuta e dehär bara vanlig kurragömma.

Jemila Nähä, eftersom här e många detektiver. Men sku de kunna finnas tips som detektiverna tar hjälp av...

Barn 3 Eller varje gång en tjuv skjuter så skadas detektiven. O sen måst man snabbt skjuta en gång till.

Barn 2 Men hur vet man att man har träffat en detektiv? Hur långt ifrån får man skjuta?

Jemila Tänk om int nån sku skjuta nån, utan de sku ba va tips o detektiverna måst spåra tjuvarna. Alltså att detektiverna försöker följa tjuvarna utan att dom märker nåt.

Barn 1 Man träffar om man skjuter från ett helt vanligt avstånd. Alltså int jättelångt ifrån eller av en snabb blick på detektiverna.

Barn 2 Så härifrån ti dedär trädet e de typ normalt avstånd?

Barn 3 Men e de nu så att man måst skjuta flera gånger?

Barn 1 Vem måst skjuta flera gånger?

Jemila Kan vi int skippa skjutandet så blir de mer spännande, när man liksom måst gömma sig. O om detektiverna hittar gömman så vinner dom. O tjuvarna vinner om dom lyckas lura detektiverna ti fel plats.

Barn 1 Om alla ba skjuter på alla o så gömmer vi oss.

Barn 2 Jag e tjuv.

Barn 2 springer iväg.

Barn 3 Jag e detektiv.

Barn 3 går iväg.

Barn 1 Nå e jag tjuv då... hallå...

Barn 1 springer efter de andra.

Jemila Jag tror att jag går hem.

Jemila går iväg.

2:A SCENEN

Barnen gör ett grupparbete.

Barn 1 Jag skriver rubriken.

Barn 2 Va ska vi sätta för info om den här litteraturgenren?

Jemila Jag har de nedskrivet på lappar. Vi sku kunna limma de där.

Barn 3 Int så mycket. Jag orkar int skriva.

Barn 2 Kan du Jemila sen presentera dehär?

Barn 1 Jaa, Jemila får presentera. Jag färglägger den här rubriken.

Jemila Int sku jag vilja berätta allt själv.

Barn 3 Behöver vi en bild? Vilken bild ska vi ha?

Barn 2 Nå, hur e de me den där andra inforutan?

Barn 3 Va e frågan där?

Jemila Vi borde nämna någo böcker o sen nåt citat.

Barn 2 Jag tittar på frågorna igen.

Barn 1 Vilken färg ska de va?

Barn 2 Vi måste berätta om böcker som e exempel på genren. O sen nåt citat nånstansifrån.

Barn 3 Har nån läst böckerna? Hur ska vi nu få ett citat?

Barn 2 Äsch, dehär blir int ti nåt. Så mycket jobb.

Jemila Om vi fast har me den där ena dikten, om asken, då e de int så mycket att skriva.

Barn 1 Vad e de vi alltså citerar? Ska vi ba ta nåt stycke från nåt ställe?

Barn 2 Jag kan leta fram nån bild.

Barn 3 Räcker de om vi ba har en bok som exempel?

Jemila På listan finns nog fler böcker.

Barn 1 Jag ritar en blomma här. Jag kan int nåt annat.

Jemila Vem annan presenterar dehär me mej?

Barn 2 Om vi limmar den här fjärilen o asken här. Sku de va bra?

Barn 3 Om vi fast sku hitta ett hus också, då sku vi ha bilder på alla tre dikter.

Barn 1 Nu får ni skriva era namn här i nedre hörnet...

Barnen skriver sina namn och alla går iväg.

3:E SCENEN

De andra barnen bygger ett torn av klossar. När tornet är nästan klart kommer Jemila.

- Jemila** Hej. Va bygger ni?
Barn 1 Ett sånt här rymdcenter.
Barn 2 Synd ba att vi int har fler av dom där runda tornklossarna.
Jemila Men de finns ju av dom i den där andra lådan, som e på hyllan.
Barn 3 Dom runda sku va så coola. Man sku kunna bygga en såndär silo av dom.
Barn 1 Men här e den här uppskjutningsrampen...

Jemila blir arg och söndrar bygget.

- De andra** Va gör du? Varför söndrade du vårt rymdcenter? Va e de me dej?
Jemila Ni beaktar aldrig mej eller lyssnar på va jag säger!

Jemila springer iväg, hon är ilsken och börjar gråta.

4:E SCENEN

Jemila senare.

- Jemila** Jag minns så bra hur irriterande o frustrerande de e när nån int lyssnar. När du har nåt att säga, nåt på riktigt, nåt som sku kunna va en riktigt bra idé eller tanke, o så lyssnar ingen. Man kan bli så arg att de känns som om man exploderar o man vill skrika o ropa o härja.
- De e ba dumt att int fråga om allas åsikt om de påverkar alla. De e dumt att dom som diskuterar o fattar beslut int känner till alla sidor av frågan. De e också helt korkat att vissa människor int har möjlighet att att få sin röst hörd.
- Som tur e arbetar Kyrkans Utlandshjälp för fred i områden där alla int blir hörda. Tack vare deras arbete har kvinnor o representanter för minoriteter inkluderats i regionfullmäktige. Nu kan så många röster som möjligt höras o rätt saker ändras. Att man kan påverka sin omgivning minskar både oro o våld.

Efter jordbävningen

Humanitär hjälp för att återuppbygga Haiti

Roller: Amrita, Mendo

Rekvisita: två stolar (inte nödvändiga)

Under det senaste årtiondet har Haiti drabbats av flera förödande naturkatastrofer. I augusti 2021 dog 2 200 människor och minst 12 000 skadades i en jordbävning. Dessutom förlorade omkring 130 000 familjer sina hem. KUH beviljade då 200 000 euro i katastrofhjälp. De lokala familjerna som hade förlorat allt behövde mat, rent vatten och tak över huvudet.

Bilden är från området Marceline, i kommunen Camp Perrin, som drabbades mycket hårt av jordbävningen. Det fanns många offer för jordbävningen i området.

I början av pjäsen berättar en av skådespelarna pjäsens namn och tema

Skådespelare Efter jordbävningen. Humanitär hjälp för att återuppbygga Haiti.

Två barn sitter och diskuterar.

Amrita Hur går de?

Mendo Helt okej. Hur e de me dej?

Amrita Jo, helt okej. Hörde du att vi fick flytta hem?

Mendo Aj, helt ti eget hem?

Amrita Ja, eller de e ju int samma hus, men på samma plats.

Mendo Jag vet int när vi får komma hem.

Amrita Har du fortfarande sånadär mardrömmar?

Mendo Mm, ibland. Men de värsta e att bo i lägret o att Mingo int mer håller mej sällskap.

Amrita Jag e så lessen att Mingo dog. De e säkert hemskt när en familjemedlem dör.
(PAUS) Fast vi fick komma hem e de ändå int samma sak som förr.

Mendo Nånä, säkert int. Jag gick runt där vi bodde o alla hus har rasat.

Amrita Så va de me vårt hem också. De ba byggdes upp igen – av dedär skrotet. De e ett såntdär skrothus av tegel. O int finns där så mycket möbler eller nåt sånt ännu.

Mendo Skrothus av tegel? Hurdant e de?

Amrita blir ivrig och stiger upp.

Amrita Nå likadant hus som den där skolan vid utkanten av lägret. De e tjocka väggar, men de e såntdär byggskrot o sten. De e någo hjälparbetare som kom på de. Att när man int har riktigt tegel så kan man bygga tegel av nätkuber som fylls av delar av husrasat.

Amrita sätter sig igen.

Mendo Åhå! Sku vi månne också kunna bygga ett sånt skrothus...?

Amrita Jag vet int. Jag fick va me o hjälpa en gång när dom började samla o röja byggskrotet, men sen måste jag gå ti skolan.

Mendo Jaa, vi har skola fast vi int ens har ett ordentligt hem.

Amrita Men de e bra att skolan finns, så har vi nåt annat att tänka på än jordbävningen o allt de här.

Mendo Mm kanske. (*Mendo stiger upp.*) Jag ska studera jätteduktigt o bli byggnadsingenjör. Sen ska jag planera o bygga såna hus som står kvar, fast de sku komma en jordbävning.

Amrita De sku nog va bra att bo i ett sånt hus.

Mendo Exakt, o jag ska bygga såna hus ti alla mina vänner o ti min familj.

Amrita stiger upp och lägger sin hand på Mendos axel.

Amrita De e jättesnällt av dej.

Hönorna

Hönsuppfödning i Nepal

Roller: Keya, Sahil, Eshan, Jiveka, mamma, pappa

Rekvisita: Stenar, kulor eller bollar, en handklocka, ett knippe käppar, hacka

Kyrkans Utlandshjälp har haft ett landskontor i Nepal sedan 2013. Där stödjer vi i synnerhet före detta livegnas försörjning och rättigheter samt kvinnors utkomst.

Även om skuldlaveri och livegenskap har avskaffats i Nepal redan på 2000-talet, påverkas mångas ekonomi än i dag av de tidigare livegnas ställning. Det är ett arv som gått från en generation till nästa.

Kyrkans Utlandshjälp projekt erbjuder utbildning bland annat i nya jordbruks-tekniker och hönsuppfödning. KUH stödjer också kvinnors andelslag och spargrupper, som ger lån för att hjälpa kvinnor att starta företag.

På bilden hönsuppfödaren Lakshmi Damai, vars familj bor i byn Ganyapdhura i fjärran västern i Nepal.

I början av pjäsen berättar en av skådespelarna pjäsens namn och tema

Skådespelare Hönor, hönsuppfödning i Nepal.

1:A SCENEN

Keya, Jivika, Sahil och Eshan spelar ett kulspel med stenar. (Sahil och Eshan har vita skjortor och blå byxor, Jivika har vit skjorta och blå kjol.)

Keya Bra kast Jivika! Snart vinner vi.

Sahil De va ba tur. Eshan, visa åt dom!

Eshan koncentrerar sig och kastar. En handklocka ringer längre bort.

Keya Åh nej, vi hinner int spela klart. O just när vi höll på att vinna.

Alla samlar in spelknappar.

Jivika Vi måst gå när klockan ringde. Kan int hjälpas.

Eshan och Sahil Hejdå Keya! Vi ses.

De andra barnen går iväg. Keya blir ensam kvar och börjar sedan moloket gå bort.

2:A SCENEN

Bakom Keya kommer en kvinna som bär ved på ryggen. Keya märker henne och försöker gömma sig.

Mamma Keya! Kom hit!

Keya kommer motsträvigt fram ur sitt gömställe.

Keya Hej mamma.

De börjar gå åt samma håll.

Mamma Har du rymt från jobbet ti skolan igen? Förstår du int att du int kan gå iväg hur som helst när grönsakslandet e på ditt ansvar?

Keya Men jag ska jobba ännu flitigare på eftermiddagen. Skoleleverna hade rast o jag ville spela me dom andra - o va me Jivika.

Mamma (Suckar.) Nog vet jag de Keya. Kanske du också kan få gå i skola nästa år.

Keya Int får jag ändå gå.

Mamma Vi får se. Om Hiran eller pappa sku få ett bättre jobb där i Indien.

Keya och kvinnan går av scenen.

3:E SCENEN

Barnen spelar kulspelet igen.

- Sahil** Har ni Keya hönor, liksom helt på riktigt?
- Keya** Jo, vi fick dom förra veckan. De e fem stycken hönor. O en tupp.
- Eshan** Tuppen hör man nog. Ett så hemskt galande.
- Keya** Nähä. De e en bra tupp som får hönorna att lägga ägg.
- Jivika** Djur e nog en bra grej. Tack vare getterna har jag fått gå i skola. Kanske du också snart får gå Keya.
- Sahil** Int kan man väl tjäna pengar på hönor. Hur kan din mamma få någo inkomster av de? Din pappa e ju Indien – eller hur?
- Keya** Int vet jag så noga. Mamma sa att de va någo hjälparbetare som gav hönorna ti henne. Dom hade också gett en massa tips. Vi måst ge en del av bönorna o hirsen ti hönorna så att dom får mat.
- Eshan** Va ska ni äta då?
- Sahil** Nå hönorna så klart, dumbom.
- Keya** Nä, vi äter ägg. O sen kan vi köpa annan mat när mamma kan sälja äggen.
- Eshan** Om ni blir rika sku de nog va fint om du också sku få gå i skola.
- Keya** Jo de sku de va. Men jag tror int att de e möjligt.

Barnen går iväg.

4:E SCENEN

Keya rensar i grönsakslandet. Hon nynnar på någon sång för sig själv och märker inte den leende mannen som kommer fram.

- Pappa** Va duktig du e!
- Keya vänder sig förvånad om. Hon slänger hackan ifrån sig och springer fram och kramar sin pappa.*
- Keya** Pappa, pappa. Hur e du hemma?
- Pappa** Hur mår min lilla flicka?
- Keya** Va e de som har hänt? Varför e du hemma ren? Var e mamma o Hiran?
- Pappa** Keya. Keya. Oroa dej int, mamma o jag har bra nyheter.
- Keya** Vadå? Berätta! Har du fått ett bättre jobb i Indien?
- Pappa** Nä, de e ännu bättre! Jag ska flytta hem igen.
- Keya** Men men... pappa. Hur ska vi då ha råd me allt?
- Pappa** Älskade Keya. Oroa dej int. Vi ville överraska dej me mamma. Hönorna ger så bra vinst o vi kan ha fler hönor – o jag kan komma hem igen. O de bästa e att du ska få gå i skola.
- Keya** I skola? Jag? Me dom andra? De kan int va sant. Men grönsakslandet då?

- Pappa** Eftersom jag bor hemma kan mamma o jag ta hand om både hönorna, grönsakslandet o allt annat. Du får gå i skola!
- Keya** Hurra! E de sant? Åh pappa! De e ljuvligt att du e hemma igen.
- Pappa** De e bra att va hemma. Jag har saknat er mycket.
- Keya** O Hiran? Kommer han också hem?
- Pappa** Kanske, men nu ville han stanna och jobba i Indien. Vi får lite pengar av honom också. De kan hända att han stannar där en längre tid.
- Keya** Men du har kommit hem.

Keya och pappa kramas igen.

Alla kan gå i skola

Att möjliggöra skolgång i Somalia

Roller: Journalist, Hawa

Rekvisita: skolböcker eller ryggsäck, en gul luvtröja eller sjal

Ett av Kyrkans Utlandshjälpns viktigaste mål i våra programländer är att se till att så många barn och unga som möjligt kan gå i skola och få högklassig utbildning.

I Somalia erbjuder KUH:s utbildningsprojekt ett brett utbud av säkerhetskunskaper och psykosocialt stöd till eleverna. I landsbygdsskolor över hela Somalia ges utbildning i värdefulla kunskaper för livet.

Eleverna på bilden deltar i en lektion i Hudur, Somalia. Muna Mohamed Haydar, i gult, säger att det är viktigt att få gå i skolan. Utbildning hjälper att bygga en ljus framtid.

I början av pjäsen berättar en av skådespelarna pjäsens namn och tema

Skådespelare Alla kan gå i skola. Att möjliggöra skolgång i Somalia.

En intervjusituation.

Journalist Hej, vem e du?

Hawa Hej, mitt namn e Hawa. Jag e 16 år.

Journalist Hur ser din vardag ut?

Hawa Jag studerar i en skola i Hudur, i Somalia. Efter skolan hjälper jag hemma me mat, hämtar vatten o tar hand om mina yngre syskon.

Journalist Va har du lärt dej i skolan?

Hawa Nå så klart att läsa o skriva, men också många vardagliga saker som att hur man kan spara vatten o hur viktigt de e att hålla rent.

Journalist Har du vänner i skolan?

Hawa Min skola e speciell för att här finns fler flickor än pojkar. Så jo, jag har vänner. Men alla som e lika gamla som jag går int längre i skolan.

Journalist Varför int de?

Hawa Alla familjer vill int eller har int råd me att skicka flickor ti skolan. Alla vet int att man kan få stöd för skolgång. En del flickor har ren gift sig.

Journalist Har du fått stöd? Varifrån?

Hawa Kyrkans Utlandshjälp har hjälpt me min skoldräkt. I skolor som KUH stödjer e undervisningen gratis o de finns vessor.

Journalist Vad menar du me vessor? Har inte alla skolor vessor?

Hawa (Skäms) Int egna vessor för flickor. I många skolor finns typ en gemensam vessa för alla, eller så finns de latriner. När flickor kommer i puberteten e gemensamma vessor eller ett hörn på skolgården int rätt plats för att sköta hygienen när man har mens. Dessutom e gemensamma vessabesök int tillåtna för äldre skolbarn på grund av vår religion. Vessor e en orsak ti att just flickor får gå i min skola.

Journalist Hurdan e din lärare?

Hawa Jag e jättestolt över henne. Hon e jättekunnig o kan hjälpa också dom elever som annars int sku klara av att hänga me på lektionerna. Hon har gått flera lärarutbildningar som KUH har anordnat o e en av dom bästa lärarna som finns. Utan hennes kunskaper sku många av mina klasskompisar va tvungna hoppa av skolan för att dom int sku hänga me.

Journalist Va har du för tankar om att gå i skola?

Hawa Jag vill gå i skola o lära mej att prata bra engelska. Om jag nån gång får barn vill jag att dom också ska få gå i skola – oavsett om dom e flickor eller pojkar. När jag studerar flitigt har jag en chans att få ett jobb me bättre lön än om jag sku jobba på odlingarna.

Journalist Har du andra framtidsdrömmar?

Hawa När jag har studerat o lärt mej engelska kan jag sen jobba i en biståndsorganisation. De finns så mycket att förbättra i Somalia.

Journalist Va sku du vilja ändra i Somalia?

-
- Hawa** Just nu e de ganska osäkert här o vi lider av torka o våld. Som tur e vi säkra i skolan, för man kan int komma in på skolområdet utan tillstånd av vakten. Ju fler somaliska barn som går i skolan o studerar vidare för att få ett yrke, desto bättre framtid har vårt land. Utbildning ger bättre möjligheter o minskar oro o hopplöshet.
- Journalist** Du e en mycket smart ung kvinna. Tack att du delar med dej av dina tankar.
- Hawa** Tack att jag fick berätta. För mej e de viktigt att prata om flickors skolgång o om vilken hjälp vi har fått. Jag e jättetacksam över att jag får gå i skolan.

Amfri Farms

Att stödja hållbar företagsverksamhet i Uganda

Roller: Tanesha, Jina, Sanura, Baruti, Bem, (Adom), manlig arbetare

Rekvisita: hopprep, boll, papplåda

FCA Investments (FCAI), som ägs av Kyrkans Utlandshjälp, investerar i lovande företag i tillväxtländer i Afrika och Asien och stödjer tillväxt och utveckling bland små företag.

Ett av de företag som FCAI stödjer är ugandiska Amfri Farms Ltd som producerar och bearbetar ekologiska färska, torkade och frysta frukter, grönsaker, kryddor, frön och nötter. Amfri Farms exporterar till EU, USA och Förenade Arabemiraten. Företaget har cirka 200 anställda, varav de flesta är mellan 18 och 30 år.

På bilden packas frukt och grönsaker för export.

I början av pjäsen berättar en av skådespelarna pjäsens namn och tema

Skådespelare Amfri Farms. Att stödja hållbar företagsverksamhet i Uganda.

1:A SCENEN

Barnen (minst 4) är ute på rast. Tanesha och Jina leker en klapplek mot varandra, någon kan hoppa hopprep för sig själv och någon studsar eller kastar boll...

Sanura ställer sig, lite blygt, intill dem.

Tanesha och Jina kastar en snabb blick på Sanura men fortsätter sin lek. De andra märker inte Sanura. Till slut tappar Tanesha och Jina rytmen och tittar på nytt på Sanura.

Tanesha Hej, du e väl ny här.

De andra barnen slutar med sina aktiviteter och samlas för att följa med.

Sanura Hej, jo.

Jina Jag heter Jina, va heter du?

Sanura Sanura. Hej Jina.

Tanesha Jag e Tanesha.

Sanura nickar och tittar nervöst/blygt omkring sig.

Jina Välkommen! Har du kommit från nåt annat land?

Sanura Jo, vi flydde från vårt hem. Jag jobbade på en kakaoodling.

Jina Oj, så du har jobbat? (*mycket överraskad*)

Sanura är fortfarande på alerten och rädd.

Tanesha De e helt kul här. O du behöver int va nervös. Dedär e Bem, Baruti o Adom.

Baruti Du ryms nog hit. O vi e int intresserade av flickor – förutom när vi leker kurragömma eller tafatt.

Bem och Adom nöjer sig med att nicka.

Tanesha Sluta stirra o gå iväg. (*Tanesha ger order till de andra*)

Baruti Vi går ti fotisplanen.

Baruti, Bem och Adom går iväg.

Jina Så tur att dom gick. Men dom e för de mesta helt okej.

Sanura Var finns fälten eller odlingarna?

Tanesha (*Viftar otydligt åt något håll*) Där en bit bort. Int e de så långt dit, de e längre väg hem ti oss... Ibland får jag skjuts me kärra. De e kul.

En manlig arbetare går en bit bort med en papplåda i händerna och vinkar till tjejerna medan Tanesha pratar. Sanura är helt i panik. När inget händer släpper Sanura ut en suck.

Sanura Varför gav den där mannen inga order ti oss?

Jina Order?

Sanura E de vanligt att man blir slagen här?

Tanesha Va pratar du om? Ingen här slår nån.

Sanura Aldrig?

Jina Aldrig. O varför tror du att nån sku ge order eller slå?

Sanura Där på kakaodlingen skrek dom hela tiden på oss o gav order. O om man var de minsta långsam eller tappade nåt så blev man slagen av en övervakare.

Tanesha Usch va hemskt. Här e de int sådär.

Jina De låter ju hemskt. De e helt annorlunda här.

En klocka ringer i bakgrunden. Sanura blir rädd och stel.

Tanesha Hej, de e ingen fara. Kom me oss. De går bra.

Barnen gå iväg.

2:A SCENEN

Barnen kommer tillbaka. Sanura är lite mer avslappnad, men blir rädd för pojkarna som springer förbi. Tanesha och Jina är med Sanura.

Jina Kolla nu, de gick ju lätt som en plätt.

Tanesha Hur känner du dej?

Sanura Jag trodde att vi sku gå ti odlingarna. Va händer nu?

Jina Vi har rast, sen ska vi äta o sen har vi ännu några timmar skola.

Tanesha Vi brukar int gå ti odlingarna.

Sanura Nå va har vi för arbete då?

Jina Arbete? Dom vuxna jobbar o vi går i skolan.

Sanura Ba skola? Inget jobb? Ens på kvällarna?

Tanesha Du har haft de helt hemskt på dedär förra stället. Men här jobbar vuxna, barnen e me andra vuxna eller i skolan. Bara typ bebisar e me sina mammor, men de finns skötare som hjälper me bebisarna när mammorna jobbar.

Jina Om vi går ti odlingarna e de typ en utflykt eller nån specialgrej. Dom större barnen går oftare så att dom får lära sig om odling o sånt.

Sanura Jag har säkert kommit ti paradiset eller nåt. Int visste jag att man kan ha de såhär. Jag har klättrat i kakaotråd o samlat kakaobönor så länge jag minns. O så hade vi lite skola efter maten men sen fortsatte vi jobba. Alla jobbade...

Tanesha Nå här jobbar barnen int. O alla får varm mat – o om kvällarna e vi hemma.

Jina Du har säkert int varit i ert hem ännu.

Sanura Nä, vi stack från kakaodlingen lite i smyg me mamma o kom nu hit. Mamma lämnade mej här o jag har int sett henne efter de. (*Sanura ser sig omkring.*)

Tanesha Vi hittar nog din mamma, hon kommer säkert hit när dom andra föräldrarna kommer. Sen åker vi hem. Hoppas ditt hem e i samma internat som vårt.

- Jina** Jaa! De sku va perfekt. På internatet e de alltid några familjer som delar kök o badrum o sen har alla egna rum där man sover o gör sina egna grejer. Ofta äter vi kvällsmål tillsammans utomhus, för att vi int ryms in.
- Sanura** Jag sku så gärna vilja va nära er.
- Jina** Hördu, kan du reglerna i den där klappleken?
- Sanura** Nä, jag kan int.
- Tanesha** Kolla vi visar.

Tanesha och Jina börjar leka klappleken igen. När de har klappat igenom serien en gång förklarar de leken för Sanura.

Honung

Fredsarbete och att stärka utkomstmöjligheterna med hjälp av biodling i Kenya

Roller: Salim, Chika och Ashia

Rekvisita: Färgade glasburkar, etiketter, en docka

Kyrkans Utlandshjälps fredsarbete i Kenya är starkt kopplat till att stärka utkomstmöjligheterna för framför allt kvinnor och unga. I projekten utbildar vi dem att skaffa sig en utkomst med hjälp av bland annat getter och mjölkkor, grönsaksodling, biodling och honungsproduktion. I områden som drabbats av torka kommer nya försörjningsmöjligheter att bidra till anpassningen till klimatförändringarna. De stärkta möjligheterna till utkomst förebygger också bland annat boskapsstölder och konflikter.

På bilden ser du en ung biodlare som visar upp en rökspruta. Röken får bina att flyga undan, vilket gör det lättare att ta hand om bikupan.

I början av pjäsen berättar en av skådespelarna pjäsens namn och tema

Skådespelare Honung. Fredsarbete och att stärka utkomstmöjligheterna med hjälp av biodling i Kenya.

1:A SCENEN

Salim frågar om Chika vill leka.

Salim Chika, Chika kom me!

Chika Jag kan int, jag måst hjälpa hemma.

Salim Nå äsch. En annan gång då.

2:A SCENEN

Chika hjälper sin mamma att fylla burkar med honung. Chika limmar etiketter och försluter burkarna. (Barnmatsburkar eller liknande fungerar bra. Burkarna kan vara färgade för att verka fulla.)

När Chika jobbar, kommer Ashia (lillasyster).

Ashia Chika, nu leker vi.

Chika Jag kan int nu. Gå o lek me Ekon.

Ashia Ekon e helt dum. Jag vill leka me dej.

Chika Jag e helt snart färdig. Gå o fråga mamma om dehär räcker för i kväll.

Ashia går iväg. Chika ställer burkarna i en korg/på ett fat.

Ashia kommer tillbaka.

Ashia Mamma sa att de int behövs mer. Va ska vi leka?

Chika Vänta, jag ska ba föra dom här ti mamma.

Chika går iväg med burkarna. Ashia limmar en etikett på sina kläder.

Chika kommer tillbaka.

Chika Ashia! Va gör du?!

Ashia Nå nog kan jag väl ta en. Jag tycker hela honungsgrejen e helt dum.

Chika Du får int säga så där! De e en stor grej. Utan honungen sku vi va tvungna att jobba mycket mer.

Ashia Hurså? Du måst ju fylla dom där burkarna typ varje kväll.

Chika Jo, men utan dom här burkarna borde vi odla helt jättemycket mat o grönsaker o de sku kräva mycket hårdare arbete. O de man odlar ger int ens alltid nån skörd.

Ashia Men mamma e borta både morgon o kväll.

Chika Men om hon int sku sälja honungen borde vi alla slita i grönsakslandet o vi sku aldrig kunna leka.

Ashia Aldrig?

- Chika** Nå kanske nångång ibland. Hör på nu. När mamma köper råhonungen från en biodlare kostar de 3 pengar.
(*Visar med fingrarna.*)
Av den mängden får vi 10 burkar honung. (*Visar igen med fingrarna.*)
Mamma säljer burkarna för en peng, o får alltså så här många (10) pengar.
(*Sänker tre fingrar.*) Så mamma får 7 pengar åt sig själv för honungen.
- Ashia** Jag fattar int. Varför odlar vi int honungen själv?
- Chika** För att få honung måst man ha en biodling o de e ganska svårt o osäkert att ta hand om bina. De går int att styra dom o man vet int alltid om skörden blir bra eller int.
- Ashia** Bina kan ju sticka en.
- Chika** Nå int sticker dom odlarna så ofta. Men när mamma köper honungen o fixar själv me burkarna så får hon mer pengar för mindre arbete.
- Ashia** Nå de e väl lite arbete för henne när du gör de.
- Chika** Mamma har helt tillräckligt att göra. Hon går ti biodlingen, köper o förhandlar om honungen, gör mat ti oss o tar hand om Ekon, går ti torget för att sälja honungen, lyfter vatten ur brunnen o fast vad. Dessutom, när mamma o pappa tjänar pengar får vi gå i skolan.
- Ashia** Int vill jag gå i skolan, jag vill leka.
- Chika** Du behöver int ännu gå i skolan, men skolan e jätteviktig. Alla får int gå i skola. De e tack vare mammans honung som vi lär oss att läsa, så nog kan vi väl hjälpa henne lite. De e superviktigt att läsa, för om man int kan läsa så blir man utan jobb o sånt.
- Ashia** Du håller på att bli en helt tråkig vuxen. Du ba pratar o pratar. Ska vi int leka?
- Chika** Nå va vill du leka?
- Ashia** Hem. Dehär e bebisen o jag e mamman som besöker andra mammor o klär sig i fina kläder. Du kan va mitt barn.
- Chika** Eller tänk om jag e en såndär mamma som den där andra mamman besöker.
- Ashia** De går int, du får va barnet.
- Chika** Okej mamma. Säg va vi ska göra.
- Ashia** Du måst sova dagsömn me bebisen. Jag ska iväg på ett besök.
- Chika** Okej, jag lägger mej här med bebisen.
- Ashia** Hejdå barn, jag går nu.
- Chika** Hejdå mamma!

När Ashia har gått iväg plockar Chika fram en bok och börjar läsa.

Kyrkans Utlandshjälp

Södra kajen 8, 00130 Helsingfors

Tfn 020 787 1201

kyrkansutlandshjalp.fi